

Hajní osa Obory Hvězda realizovaná v roce 2018

Vybrané texty z projektové dokumentace pro provedení bylinných lemů ve středovém průhledu obory, zrealizované na jaře roku 2018.

Staříčká obora má mimořádnou hodnotou jak kulturní, tak coby přírodní biotop smíšených listnatých lesů. Prostý klid doubravy s habrem, stabilního společenstva, nabízí seriózní a nerušivé prostředí lákající návštěvníky. Způsob, kterým člověk vnikl do lesa a podepsal se tu nesmazatelně, je jasný jako střely. Jsou to tedy střely tři. Tři osy, jednoznačné průniky, které les do značné míry přijal, zacelil a člověka uznal za svou součást. Jsou to cesty, které vedou někam. Předprostor vlastního letohrádku má charakter parteru, který svou prostotou konvenuje s celým pojetím obory. Samy cesty se se svou délkou, kontextem a přímostí mohou stát cílem. Jsou propleteny řadou příčných stezek organicky vrostlých do lesa, plní úlohu orientačního bodu. Jak se neztratit. A tak lavičky, osa a bezbřehá pouť lesem nám nabízí chvíli, kdy v divočině najdeme to, co jsme nečekali. Bezpečí a mír.

Bylinné lemy, které v páru doprovází hlavní osu, mají koncepční shodu a pojaty jsou víceméně symetricky, ovšem pracují s rozdílným střídáním čtyřech modulů. Spojení sje s výsadbou vnáší do zpracování větší selektivní toleranci vůči přírodním podmínkám. Ač obě hajní s bloudivým stínem korun, jižní umí být stinný a vlhký, kdežto severní je osluněn a obecně více vysychá.

Koncept má rovinu čisté divočiny se zakletým kulturním rytmem. Využívá čtvero modulů. Dva jsou kombinací výsadby a sje, dva jsou toliko seté. Inspirací je flora společenstev okraje lesa, která by zde přirozeně rostla a vyhranila se vůči rozdílným oslunění obou záhonů, byla-li by planou. Složením, dobou květu, respektem k mikroklimatům daným kmeny dubů, tisy, ale i lavičkami. Primárně ale planou není a nikdy zcela nebude. Bylinné lemy mají prožívat kontrolované volno. Žnuté trávníky před nimi a hajní les za nimi. Jejich životní prostor je vymezen a omezen.

Prostorová koncepce je obecně přehledná s účastí návštěvníka po celou dobu procházky. Nemá příležitost pohlédnout na boční pohled v širokém uhlu. Naopak, míjí prostý rytmický lem s několika střídajícími se motivy, který nerozrušuje pestrostí, ale naopak klimbá svým fádním rytmem. Co je na něm vzrušivé, je jeho proměnná tak, jak k oboře patří. Docela jiný v předjaří, docela jiný za slunovratu. Primární matrice sázených rostlin nelícuje v řádcích. A semenáče už vůbec.

Kulturní koncepce přináší kromě odkazu na rostliny kdys lovené po lesích do zahrádek zejména zpestření druhového složení. Bez lidského přičinění by se tyto druhy těžko potkaly v tak pestrém osazenstvu. Tomu se pomohlo a je to zjevným. Oměj by rostla tu, udatna tam a primule sely se onde. Tady jsou pospolu, přestože čas zavelí a společenstvo má dáno do vínku adaptovat se. Oměj tu odejde za lepším na druhou stranu a žluťucha se vyzná z přízně ke slunnějšímu spotu. Nad tím řádem bdí zahradník, který semeníky přenáší a postrkuje rozšíření.

Přírodní koncepce pracuje zejména s přírodními podmínkami obou lemů, kdy nabízí širokou škálu druhů s vůlí a možností vybrat si svoje stanoviště, zvýhodnit se, zviditelnit a rozšířit. Důležitý a klíčový je start povzbuzený kultivací a zásahem do tuhé absorpční zóny dubisek. Výběr z variability domácí flory odpovídá kulturní povaze místa a tradici přenášení „odchýlených“ rostlin z přírody do kultury. Shodně jako je tomu u záhonů na parteru, s kterými lemy komunikují.

Autor textu z projektové dokumentace: Ing. Ondřej Fous